

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Moravskoslezský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Karviná-Hranice Mendelova 2871

**Mendelova 2871
733 01 Karviná - Hranice**

Identifikátor školy: 600 136 531

Termín konání komplexní inspekce: 6. - 9. listopad 2001

Čj.	143 256/01-5044
Signatura	kn3cv112

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Karviná - Hranice Mendelova 2871 (dále jen ZŠ Mendelova) byla uvedena do provozu dne

1. září 1967. Kapacita školy byla původně stanovena na 21 tříd, v současné době navštěvuje školu v 18 třídách (11 na 1. stupni a 7 na 2. stupni) celkem 451 žáků. Průměrný počet dětí na jednu třídu je 25.

Výuka ve škole probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola (1. – 9. třída), jenž byl schválen pod čj. 16 847/96-2 s platností od 1. září 1996 včetně úprav a doplňků schválených MŠMT ČR dne 25. 8. 1998 pod čj. 25 018/98-22. ZŠ Mendelova nabízí žákům od školního roku 1997/1998 možnost pracovat podle metodiky projektu Začít spolu, v roce 1999 získala škola osvědčení jako modelová škola tohoto projektu. V letošním školním roce realizuje metodiku Začít spolu 6 tříd prvního stupně. Od 25. října 2001 vlastní ZŠ Mendelova certifikát o přijetí školy do sítě projektu „Zdravá škola“ a od 8. října 2001 je ZŠ Mendelova fakultní školou Ostravské univerzity. Škola poskytuje žákům několik standardně vybavených odborných učeben (fyzika, chemie, 2 jazykové učebny, hudební výchova, literární výchova, cvičná kuchyňka), jednu multimediální učebnu, nově rekonstruovanou tělocvičnu a prostorný sportovní areál s běžeckou dráhou, malou horolezeckou stěnou a hřištěm s umělohmotným povrchem.

Školní družina (IZO 119 701 146) má 3 oddělení, v nichž ke dni inspekce bylo evidováno celkem 64 dětí (viz dále kapitola Charakteristika školní družiny).

Stravování dětí je zajištěno v blízké školní jídelně (IZO 102 892 041) s kapacitou 500 jídel.

ZŠ Mendelova hospodaří jako příspěvková organizace.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Kvalita vzdělávání ve všech navštívených vyučovacích hodinách byla hodnocena z hlediska plánování a přípravy výuky, personálních, materiálních a psychohygienických podmínek, v nichž výuka probíhala, užitých vyučovacích forem a metod, motivace a hodnocení žáků, interakce a komunikace mezi žáky a učiteli. Posuzováno bylo dodržování učebních plánů a osnov zvoleného vzdělávacího programu a kontrola písemných prací žáků. Celkem bylo hospitováno 44 vyučovacích hodin šestnácti různých předmětů u všech přítomných vyučujících školy. Z realizovaných hospitací proběhlo několik ve třídách pracujících dle metodiky Začít spolu, v nichž převážná část vyučování probíhala v tzv. centrech aktivity (třídy jsou netradičně uspořádány do několika center, např. centrum matematiky, centrum čtení apod.) a výuka začínala komunitním kruhem.

Blok jazyků (český jazyk, anglický jazyk, německý jazyk)

Všechny základní ukazatele v oblasti plánování a přípravy výuky jazyků byly splněny. Časová dotace odpovídá schválenému učebnímu plánu vzdělávacího programu Základní škola, v šestém, osmém a devátém ročníku mají žáci 5 hodin češtiny týdně, v sedmém ročníku 4 vyučovací hodiny, cizí jazyky mají na 2. stupni týdenní hodinovou dotaci 3 hodiny. V souladu s učebními osnovami jsou zpracovány většinou velmi pečlivým způsobem přehledné a funkční tematické plány, které mají k dispozici všichni učitelé jazyků. Kontinuita výuky jazyků v jednotlivých ročnících je zajištěna. Škola nabízí v letošním školním roce v oboru český jazyk volitelný předmět cvičení z českého jazyka pro žáky osmých tříd a knihovnický kroužek pro žáky 2. stupně. Ve volitelném předmětu praktikum práce na počítači, který navštěvují žáci sedmých až devátých tříd, se činnost zaměřuje na praktickou přípravu školního žakovského časopisu Mendelíček, žáci se zdokonalují ve stylistice psaných projevů. V oblasti cizích jazyků škola poskytuje žákům možnost práce ve dvou kroužcích anglického jazyka pro žáky prvního až třetího ročníku.

Z personálního hlediska je výuka českého jazyka na 2. stupni svěřena 3 vyučujícím, všichni jsou odborně i pedagogicky způsobilí k výuce češtiny v základní škole. Nikdo z vyučujících českého jazyka není v důchodovém věku, nikdo není začínajícím pedagogem. Anglickému jazyku vyučuje na 2. stupni 1 učitelka, která má odbornou i pedagogickou způsobilost, v průběhu inspekce však byla v pracovní neschopnosti. Německý jazyk vyučuje na 2. stupni rovněž jedna vyučující, která má aprobaci ruský jazyk-dějepis. Kvalita její výuky nevykazovala zásadní chyby. Na 1. stupni je z cizích jazyků vyučován anglický jazyk, a to čtyřmi vyučujícími, z nichž tři jsou plně způsobilí, čtvrtá má pouze pedagogickou způsobilost.

Ve škole pracují předmětová komise českého jazyka a předmětová komise cizích jazyků, předsedy jsou pedagogové s odbornou i pedagogickou způsobilostí a dlouholetou praxí na základní škole.

Výuka českého jazyka probíhá zejména v kmenových třídách, které poskytují dostatek prostoru pro veškeré zvolené vyučovací metody a aktivity. Odbornou učebnu českého jazyka škola nemá, k dispozici však je odborná učebna literatury, v níž je uložena solidně vybavená žákovská knihovna, dostatečný je fond různých jazykových příruček, v učebně je magnetofon a zpětný projektor. Pro výuku cizích jazyků slouží dvě jazykové učebny, z nichž každá umožňuje využívat z moderní didaktické techniky radiomagnetofon, televizi a video. Jelikož má ZŠ Mendelova jednu multimediální učebnu výpočetní techniky s 26 počítači, které umožňují i připojení na Internet, nabízí žákům i programy pro výuku všech jazyků, rovněž slohové práce mají žáci možnost zpracovávat na počítačích. Učebny jsou pedagogicky podnětné a přiměřeně vybavené, vyzdobené jsou výukovými nástěnnými tabulemi didaktického charakteru, barevnými aktuálními nástěnkami a výtvarnými pracemi žáků. Esteticky příznivě působí zejména učebny na prvním stupni. Ve všech navštívených hodinách pracovali žáci s platnými učebnicemi a pracovními sešity, které obsahovaly schvalovací doložku MŠMT ČR. V hodinách cizích jazyků mohou žáci pracovat i s cizojazyčnými texty v časopisech Freundschaft, Friendship aj. Všichni učitelé jazyků mají k dispozici přenosné kazetové magnetofony s přiměřeným fondem audionahrávek, což bylo v několika sledovaných hodinách patrné při poslechu cizojazyčného textu či nácvičku zpěvu anglických písní. Řadu materiálů a cvičných textů si vyučující připravují na školních kopírovacích strojích. Didaktická a výpočetní technika je ve škole pořízována a využívána účelně. Podmínky pro dodržování psychohygienických zásad jsou vytvářeny. V hodinách cizích jazyků jsou žáci děleni na skupiny, počty žáků ve třídách odpovídají platným předpisům.

Předložené kontrolní slohové práce žáků z českého jazyka jsou vyučujícími opravovány, nechybí analýza vyskytujících se chyb, menší pozornost je věnována písemnému projevu žáků v sešitech některých navštívených hodin jazyků.

Organizace, metody a formy práce se u jednotlivých vyučujících lišily. Ve dvou hodinách na prvním stupni (první - metodika Začít spolu a čtvrtá třída) a v jedné hodině na 2. stupni (šestá třída) bylo patrné časté střídání činností a navozování dialogových situací, což umožňovalo aktivní zapojení téměř všech žáků do vyučovacího procesu. V dalších hodinách se vyskytovaly zejména frontální postupy, tradiční výkladové metody s menší žákovskou aktivitou. Učitelé sledovali během výchovně-vzdělávacího procesu především stanovený cíl výuky, téměř vždy jim zbyl i dostatečný časový prostor na shrnutí učiva. Ve většině tříd bylo pozorováno i sebehodnocení žáků v závěru vyučovacích jednotek. Hlavně v hodinách českého jazyka byl brán zřetel na integrované zdravotně postižené žáky, tj. byli zohledňováni žáci se specifickými poruchami učení a chování, některým zdravotně postiženým žákům pomáhali se zvládnutím zadaných úkolů jejich osobní asistenti.

Aktivizace žáků vstupními a průběžnými motivačními metodami byla v hospitovaných hodinách zřetelná převážně ve třídách prvního stupně, zde také byly výrazněji uplatňovány mezipředmětové vztahy. V hodnocení žáků převažovalo okamžité pozitivní hodnocení výkonu jednotlivců, klasifikace odpovídala znalostem žáků, byla objektivní a spravedlivá a téměř vždy byla vyučujícími zdůvodněna. Při zadávání samostatné školní práce a domácích úkolů byla respektována zásada přiměřenosti, všechny vyučující ověřovaly pochopení zadávaných úkolů. Analýza chyb byla v hodinách mluvnice prováděna vždy bezprostředně po ukončení ústního či písemného žákovského projevu. Ve vyšších ročnících byli žáci vedeni k sebehodnocení. Při kontrole žákovské dokumentace bylo zjištěno, že úkoly a cvičení nejsou vyučujícími důsledně a pravidelně kontrolovány a opravovány.

V oblasti interakce a komunikace byla pedagogy i žáky respektována dohodnutá pravidla jednání, ve vyučovacích hodinách byli žáci slušní a ukáznění. Pouze v jedné z navštívených hodin českého jazyka byly pozorovány hlučnější projevy žáků. Komunikativní dovednosti žáků posuzované vzhledem k jejich věku byly na velmi dobré úrovni. Verbální i neverbální komunikace vyučujících, především kvalita jejich vyjadřování, byla ve všech navštívených hodinách velmi dobrá.

Souhrnně je kvalita vzdělávání v hospitovaných hodinách jazyků hodnocena jako velmi dobrá.

Matematika, fyzika, chemie, informatika

Všechny základní ukazatele v oblasti plánování a přípravy výuky byly splněny. Učivo v hospitovaných hodinách odpovídalo osnovám a výukový cíl byl přiměřený možnostem žáků. Předložené tematické plány korespondují s osnovami, jsou respektovány vyučujícími stanovené časové dotace pro jednotlivá témata.

Při určení výukového cíle učitelé přihlíželi k aktuálnímu složení třídy. Formulovaný cíl každé vyučovací jednotky vždy korespondoval s nácvikem potřebných poznatků a dovedností, které jsou zahrnuty do standardu vzdělávání. Je zajištěna kontinuita výuky výše uvedených předmětů mezi jednotlivými ročníky. Vyučující jsou informováni o žácích se specifickými poruchami učení.

Žáci si mohou prohlubovat znalosti a upevňovat učivo z matematiky ve volitelném předmětu cvičení z matematiky. Je využívána možnost práce na počítačích během vyučování v matematice, fyzice i chemii.

Hospitace proběhly ve 12 vyučovacích hodinách. Všichni vyučující kromě jednoho (pouze pedagogická způsobilost) byli odborně a pedagogicky způsobilí.

Zvolené učebnice a další učební texty odpovídají realizovanému vzdělávacímu programu a jsou všem žákům k dispozici. Učební pomůcky pro tyto předměty jsou standardní, k dispozici je v dostatečném množství a kvalitě výpočetní technika. Škola vlastní také výukové programy pro matematiku, chemii a fyziku. Učební pomůcky a výpočetní technika byly využity v hospitovaných hodinách vždy účelně. Výuka probíhala většinou v kmenových třídách, sledované hodiny informatiky, fyziky a chemie probíhaly v odborných učebnách. Pro výuku těchto předmětů jsou vytvořeny kvalitní podmínky. Řazení vyučovacích hodin, jakož i pracovní prostředí tříd je z psychohygienického hlediska přínosné a má vliv na pracovní nasazení žáků, které zvláště v případě tříd na 1. stupni je na velmi dobré úrovni. Bylo opakovaně dbáno (hlavně na 1. stupni) na relaxaci promyšleným zařazením např. pohybových cvičení v průběhu vyučovací jednotky.

Podstatná část hodin byla zaměřena na procvičování, upevňování již získaných vědomostí a další zdokonalování již nabytých praktických dovedností. Často sledovanou výukovou formou byla frontální samostatná práce doplněná individuální prací jednoho nebo více žáků u tabule, výklad učitele, případně frontální rozhovor. Nechyběla však i skupinová práce a ve třídách, které realizují metodiku Začít spolu, práce v tzv. centrech. Důraz u praktických činností (sledováno v informatice, chemii, fyzice a v centrech) byl dáván na individuální nebo týmové zvládnutí zadaného úkolu, resp. ověření teoretických poznatků praktickou zkušeností (např. pokusy). Vyučující s úspěchem využívali různé aktivizační metody. Součástí řízené samostatné práce byla průběžně prováděna kontrola výsledků činností – čas určený na tuto činnost byl zcela dostatečný. Žáci prokazovali schopnost aplikace osvojených postupů a dovedností. Pozitivním zjištěním je, že vyučující v předmětech fyzika a chemie vždy zařazovali v hodině demonstrační pokus. Ve volitelném předmětu informatika pracoval každý žák u svého počítače a ze strany vyučujícího mu byla poskytována dle potřeby kvalifikovaná individuální pomoc. Organizační pokyny vyučujících byly jasné a srozumitelné. Výběr informací byl přiměřený náročnosti učiva a podmínkám třídy. Během výuky bylo pracováno s učebnicemi či jinými učebními texty; využití pomůcek nebo písemných materiálů připravenými učiteli zvyšovalo efektivitu výuky. Vyučujícími byl vytvářen prostor pro vyjadřování vlastního názoru, s žáky byla vedena diskuse a v řadě hodin byla umožněno žákům předkládat alternativní způsoby řešení. Bylo přihlíženo k schopnostem žáků, jejich individuálním potřebám - učitelé zohledňovali individuální možnosti žáků (nadání, zdravotní postižení apod.). Vyučovací čas byl ve většině hodin využíván efektivně, nevznikaly prostoje způsobené např. ukázkováním žáků. Čas určený pro samostatnou práci byl dostatečný. V hospitovaných hodinách nebyly pozorovány zásadní metodické nedostatky a po odborné stránce je výuka na vynikající úrovni.

V úvodu většiny hospitovaných hodin nechyběla vstupní motivace, která vyučujícímu umožnila navodit potřebnou atmosféru – zaujmout žáky problémem, aktivizovat je. Celkově byly hodiny motivačně na velmi dobré úrovni, individuálně se objevovaly soutěživé prvky, pozitivní posilování a aplikační úlohy. Závěrečné hodnocení výsledků vyučovacích činností s ohledem na cíl hodiny a pracovní výsledky žáků bylo realizováno. Zaznamenáno bylo i sebehodnocení žáků (pozorováno ve dvou vyučovacích hodinách). Podklady pro hodnocení získávají učitelé na 2. stupni rovněž realizací stanovených písemných čtvrtletních prací (matematika), laboratorních úloh (fyzika, chemie) a dalších písemných prověrek. Analýza těchto prací je prováděna. Otázky kladené žákům byly zaměřeny nejen na pamětní zvládnutí učiva, ale i na pochopení vztahů a souvislostí. Vyučující oceňují u žáků snahu a pokrok, v hodnocení byly respektovány jejich individuální dispozice. Vyučující využívali i metodu práce s chybou.

Výuka měla klidný, pracovní charakter. Zjevná byla tendence dát žákům především základní sumu vědomostí a dovedností. Důraz byl kladen na praktickou aplikaci. Rozvíjeny byly i komunikativní dovednost ve smyslu popisu matematického, fyzikálního či jiného problému s využitím odborných

výrazů, zdůvodnění zvoleného postupu řešení nebo diskuse ke správnosti výsledku. Verbální a neverbální projev vyučujících byl na velmi dobré úrovni. Z jednání učitelů a reakcí žáků lze usuzovat, že učitelé mají přirozenou autoritu a pozitivně jsou rozvíjeny vzájemné vztahy učitel-žák, žák-žák. Komunikace je založena na vzájemné důvěře. Učitelé svou autoritou pozitivně ovlivňovali průběh hodiny. Žáci projevovali pozitivní vztah k výuce svým aktivním přístupem. Na zcela výjimečné projevy nekázně reagovali vyučující taktně – profesionálně.

Žáci školy se zapojují v matematických, fyzikálních a chemických soutěžích organizovaných pro základní školy-výrazný úspěch v loňském školním roce nebyl v této oblasti zaznamenán.

Celkově je kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech hodnocena jako vynikající.

Zeměpis, přírodopis, prvouka a vlastivěda

Hospitace se uskutečnila v devíti hodinách vlastivědy a prvouky, ve dvou hodinách zeměpisu a přírodopisu, celkem u deseti vyučujících inspektované základní školy.

Každý učitel má pro předměty a ročníky, ve kterých vyučuje, zpracovány tematické plány. V nich je vyznačen obsah učiva tak, aby odpovídal možnostem žáků a sledoval cíle vzdělávacího programu Základní škola (ve většině tříd 1. stupně je vyučováno s využitím metodiky Začít spolu), aby byla zajištěna návaznost učiva s vyloučením jeho duplicit. Časová dotace ve sledovaných předmětech je v souladu se schváleným učebním plánem. Příprava pedagogů na výuku se neprojevila ve dvou případech v promyšlené stavbě hodin, v účelném použití pomůcek i ve využití didaktické techniky.

Všichni vyučující splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Výuce vlastivědy, prvouky, přírodopisu a zeměpisu slouží běžné školní třídy se starším nábytkem, ve většině tříd s poměrně bohatou nástěnnou výzdobou (včetně žákovských výtvarných prací). Kabinet přírodopisu je prostorný a až na model kostry lidského těla a vycpaniny ptáků dostatečně vybavený funkčními pomůckami. Kabinet zeměpisu je prostorově značně omezený. Odborné učebny zeměpisu i přírodopisu nejsou vybudovány. K dispozici je až na učebnici zeměpisu osmé třídy a školních zeměpisných atlasů světa s rejstříky dostatek nových aktuálních učebnic. Psychohygienické podmínky výuky, která je v rozvrhu vyváženě rozvržena, byly až na jednu třídu na 2. stupni zcela vyhovující (i při větší únavě žáků je optimálně využíváno relaxačních chvil, a to zejména na 1. stupni).

Vyučovací jednotky byly strukturovány a organizovány s ohledem na věk a mentalitu žáků. Úroveň vzdělávacích cílů byla zvolena a přizpůsobena tak, aby respektovala možnosti dětí. Tomu odpovídal i výběr a sled informací umožňující žákům osvojovat si je a začleňovat do kontextu již nabytých znalostí a každodenních vlastních životních zkušeností. Vedle běžných učebnic a příruček byly využívány i další zdroje informací - publikace encyklopedického charakteru, pracovní listy, textové a obrazové materiály připravené svépomocí. Ve třídách realizujících Začít spolu docházelo ke střídání forem práce - od individuálních činností přes rozhovory ve dvojicích až ke kooperaci v rámci skupin, výuka byla zpestřována hrami s prvky soutěže, byly uplatňovány metody podporující aktivitu a dávající dostatek prostoru k projevu samotných žáků.

Vstupní motivace v úvodu hospitovaných hodin měla různé podoby: seznámení s programem hodiny, prověření znalostí minulého učiva, upoutání pozornosti navozením problému. V dalším průběhu vyučování byli žáci v hodinách vlastivědy a prvouky motivováni zábavným nebo zajímavým obsahem učiva, využíváním poznatků z jiných předmětů. Součástí výuky většiny vyučovacích hodin bylo prověřování znalostí a dovedností, nechyběla zde však korekce chyb a návod, jak se příštích možných chyb vyvarovat. Pracovní atmosféra byla v hospitovaných hodinách sledovaných předmětů rozdílná, interakce a komunikace byla až na hodiny přírodopisu a zeměpisu vždy dobře fungující, žáci 1. stupně byli ukázněni a pozorní. Přístup učitelů k žákům byl vlídný a zdvořilý, vlastní projev nebyl v hodinách přírodopisu a zeměpisu dostatečně výrazný a dominantní. Nechybělo postupné upevňování základních pojmů, ve většině vyučovacích hodin proběhlo i závěrečné hodnocení a sebehodnocení žáků.

Spíše ojediněle jsou přírodopisné schopnosti žáků rozvíjeny účastí v kroužcích, v soutěžích a olympiádách. Laboratorní práce jsou vedeny v sešitech s pravidelným hodnocením. Škola organizuje vlastivědné vycházky za účelem poznání regionu, účastní se zeměpisných soutěží. Učující mají možnost využívat přírodovědné i zeměpisné časopisy.

Souhrnně je kvalita výuky vlastivědy, prvouky, přírodopisu a zeměpisu hodnocena jako velmi dobrá.

Skupina předmětů výchovného charakteru

Byly navštíveny hodiny občanské, rodinné, výtvarné, hudební a tělesné výchovy od první po devátou třídu, dále ranní komunikační kruhy a práce v centrech tříd, které jsou zapojeny do projektu Začít spolu. Časově tematické plány těchto předmětů jsou zpracovány v souladu s učebními osnovami vzdělávacího programu Základní škola, platí pro všechny třídy v ročníku, chybí jim však adresnost a zpřesnění vůči jednotlivým třídám i specifikace vyučujících. Po stránce časové jsou plněny.

Výuka sledovaných předmětů byla svěřena učitelům s odbornou a pedagogickou způsobilostí, výukou rodinné výchovy je pověřena učitelka, která má pouze pedagogickou způsobilost. Její hodina však vynikala vysokou mírou motivace a kultivované komunikace s žáky. Kvalita většiny zhlédnutých hodin byla na velmi dobré úrovni, navíc tři hodiny, tj. tělesná výchova, ranní kruh ve 3. ročníku a práce v centrech ve 2. ročníku, převyšovaly ostatní aktivizací žáků a organizací vyučování. Výuka probíhala mimo hodinu rodinné výchovy v kmenových třídách, které poskytovaly pedagogicky podnětné prostředí a byly uzpůsobeny svým uspořádáním organizačním formám hodiny. Vyučující mnohdy využívali stálého vybavení učeben nebo přinášeli potřebné didaktické materiály. Výuka tělesné výchovy probíhá ve velmi dobrých podmínkách, škola má jednu tělocvičnu se standardním vybavením sportovním náčiním a náradím. Velmi dobré podmínky pro výuku poskytuje moderní a úpravný venkovní tělovýchovný areál. Pro výuku hudební výchovy má škola odbornou učebnu, kterou využívá především 2. stupeň. Psychohygienické požadavky na prostředí byly splněny. Výuka sledovaných předmětů je dostatečně zajištěna odpovídajícím fondem učebnic, učebních textů a názornými didaktickými pomůckami. Mnohé z nich byly použity, včetně audiovizuální techniky. Hodiny byly vedeny velmi rozmanitou organizací výuky s převládající aktivní rolí žáků. Běžně byly zadávány individuální a skupinové úkoly, současně byl pozorován diferencovaný přístup ke specifickým jedincům či skupinám žáků. Organizační pokyny byly jasné a žákům srozumitelné. Většině žáků bylo umožněno úspěšné uplatnění a efektivita využití vyučovacího času byla vysoká. Motivace i hodnocení vyučujícími bylo vesměs kladné, žáci byli sami ve výuce aktivní a projevovali pozitivní vztah k činnostem, které byly ve specifických disciplínách prováděny.

Na počátku vyučovacího procesu byly stanoveny jasné a srozumitelné cíle. V úvodních částech hodin učitelé využívali většinou orientační opakování založené na interakci a komunikaci. Při výuce byly aplikovány pestré metody výkladu podpořené formami aktivního učení a s využitím bohaté zásoby didaktických materiálů. Velký prostor byl vytvořen pro individuální, párovou a skupinovou aktivitu. I v hodině tělesné výchovy se žáci zapojili do družstev a jejich činnosti byly střídány tak, aby pohyb byl všestranný a dával k němu co nejvíce příležitostí. V oblasti komunikace byly sledovány bohaté možnosti pro rozvoj řečnických dovedností žáků. Žákům byla také nabídnuta motivující problematika, kterou dostali příležitost k aplikaci učiva a prezentaci výsledků své práce.

Zápisy a shrnutí probraného učiva proběhly většinou formou pracovních listů a generalizace závěrů s provedením strukturovaného zápisu. Náměty k domácí přípravě vycházely většinou ze zájmu žáků. Čas byl dostatečně využit, činnosti byly proporčně rozloženy, i když stanovené cíle nebyly vždy dosaženy. Žáci byli aktivizováni a motivováni především praktičností učiva, osobními prožitky a názornými materiály. Didaktické zásady byly vcelku respektovány, vyučující dbali na dodržování psychohygieny a základních pravidel bezpečnosti.

Verbální a neverbální komunikace mezi učiteli a žáky byla velmi dobrá, pohotovost a kvalita ústního i písemného projevu pedagogů byly na velmi dobré úrovni. Osobnost a individualitu žáků učitelé plně respektovali. V průběhu všech hospitovaných hodin bylo zřejmé dodržování dohodnutých pravidel a kladný přístup většiny žáků k výuce i k učitelům. Kázeňské problémy nebyly zaznamenány, individuální projevy živosti byly, až na jednu výjimku, řešeny s určitou mírou taktu a zdravé tolerance. Určitým problémem v hodinách tělesné výchovy se jeví zaměstnávání necvičících žáků.

Shrnutím jednotlivých atributů je úroveň výuky sledovaných předmětů hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Na základě výše uvedených hodnocení jednotlivých skupin předmětů jsou celkově plánování a příprava výuky a personální podmínky výuky hodnoceny jako vynikající, ostatní sledované atributy jako velmi dobré.

Souhrnně je průběh vzdělávání hodnocen jako velmi dobrý.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY

Ve školní družině (dále jen ŠD), která se nachází v 1. patře samostatné budovy v blízkosti základní školy, vyvíjejí činnost tři oddělení, v nichž je zapsáno k termínu inspekce celkem 64 dětí k pravidelné docházce (1. oddělení 23, 2. oddělení 20, 3. oddělení 21), což je v souladu s platnými právními předpisy. Uváděný číselný údaj se jen nepatrně liší od počtu vykazovaných dětí v zahajovacím statistickém výkaze o základní škole, což je způsobeno skutečností, že se počet dětí pravidelně navštěvujících školní družinu v průběhu měsíce října zvýšil o dvě děti. Zájmové útvary jakožto součásti školní družiny nejsou zřízeny. Příspěvek na částečnou úhradu neinvestičních nákladů činí na žáka 500 Kč za školní rok. Výběrem finančních prostředků je pověřena vedoucí vychovatelka. Činnost ŠD je zajišťována v pracovních dnech v době od 6:00 do 8:00 h a od 11:40 do 16:00 hodin.

PODMÍNKY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Personálně je provoz ŠD zabezpečen třemi vychovatelkami, které svým vzděláním splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti stanovené vyhláškou MŠMT ČR. Jedna z vychovatelek plní funkci vedoucí vychovatelky a je zaměstnána na celý pracovní úvazek, zbývající dvě mají pracovní úvazek 0,8, resp. 0,6. Rozsah přímé výchovné činnosti všech pedagogických pracovníků školní družiny odpovídá nařízení vlády, kterým se stanoví míra vyučovací povinnosti učitelů a míra povinnosti výchovné práce ostatních pedagogických pracovníků ve školství.

Pro výchovně vzdělávací a zájmovou činnost školní družiny je určeno celkem šest místností, z nichž tři jsou kmenové učebny, jedna je výtvarný ateliér, jedna místnost je určena pro tělesnou výchovu a jedna prostorná učebna s televizí a videem slouží jako společenská místnost. Děti mohou dále využívat relaxační koutek, který je zřízen v rozšířené části prostorné chodby, k dispozici mají i moderní sociální zařízení. V případě pěkného počasí školní družina ke své činnosti využívá i prostorný sportovní areál v blízkosti školy. Všechny prostory jsou vybaveny standardním žákovským nábytkem, nechybí koberce a klidové zákoutí. ŠD má pro svou činnost přiměřené vybavení (hry, hračky, stavebnice, pomůcky k výtvarné, hudební, tělesné a pracovní činnosti), jehož uložení ve skříňkách umožňuje sebeobslužnost dětí. Estetická výzdoba samostatných prostor ŠD je velmi podnětná, aktuální a pro děti přitažlivá, neboť vkusným způsobem uplatňuje i práce žáků školy.

Režim školní družiny je celkově vyvážený, zohledňuje klidovou činnost i dostatečný pobyt venku, respektovány jsou zásady psychohygieny. Pitný režim je zajištěn.

HODNOCENÍ DALŠÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Plánování

Zvolená výchovně vzdělávací činnost ŠD vychází z konkrétních místních podmínek a koresponduje s realizovaným vzdělávacím programem ZŠ Mendelova. Ředitel školy v rámcovém programu rozvoje školy stanovil obecný cíl ŠD: v pestré výchovné činnosti při zachování rovnováhy mezi organizovanými a spontánními činnostmi zajišťovat individuální potřeby a zájmy jednotlivých dětí. Tento obecný cíl je zevrubně rozpracován v Plánu práce školy na školní rok 2001/2002, v němž je ŠD věnována jedna samostatná subkapitola. Z její analýzy je zřejmé, že obsahuje výčet nejdůležitějších úkolů ŠD, nechybí konkretizace jednotlivých akcí s určením časového horizontu plnění a stanovení jmen osob zodpovědných za realizaci vytýčených úkolů.

Činnost ŠD se řídí týdenním plánem, který je zpracováván ve spolupráci s dětmi a v dostatečném časovém předstihu vyvěšen na nástěnkách.

Organizování

Dle organizačního řádu řídí činnost školní družiny vedoucí vychovatelka, která je podřízena statutárnímu

zástupci ředitele školy, zodpovídá za provoz a plynulý chod ŠD a je nadřízená dvou vychovatelek. Její odborné dovednosti i dlouholetá pedagogická praxe v řídicí funkci pozitivním způsobem ovlivňují činnost ŠD. Všechny pedagogické pracovnice ŠD se pravidelně zúčastňují pedagogických rad a případně i provozních porad pracovníků školy, spolupráce s učiteli i s výchovnou poradkyní je na velmi dobré úrovni.

Kompetence vedoucí vychovatelky i obou vychovatelek jsou zřetelně vymezeny.

Vnitřní řád školní družiny je součástí školního řádu, je funkční, dává dostatečný rámec pro provoz, byl prokazatelně projednán a schválen pedagogickou radou dne 12. října 2000. Jeho platné znění je zpřístupněno dětem ŠD i jejich zákonným zástupcům prostřednictvím informační tabule umístěné v prostorách školní družiny. Vnitřní řád má dobrou vypovídací hodnotu.

Povinná dokumentace ŠD (zápisový lístek, přehled výchovně vzdělávací práce, docházkový sešit pro žáky) je vedena bez závad.

Rozpis služeb vychovatelek odpovídá potřebám výchovně vzdělávací práce a počtu žáků v jednotlivých odděleních. Při organizaci zájmových a mimoškolních aktivit je činnost ŠD sladěna se zájmovými aktivitami školy.

Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2000/2001 se o činnosti školní družiny v zásadě nezmiňuje.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení školy i ve vztahu ke školní družině uplatňuje demokratický styl řízení založený na důvěře ve své spolupracovníky, podpoře jejich vlastní iniciativy, využití osobnostního potenciálu a postupném zkvalitňování podmínek pro jejich práci.

Písemná kritéria pro stimulaci a motivaci pracovníků prostřednictvím mimotarifních složek platu jsou stanovena. Mají motivační charakter s dominancí kvality pracovních výsledků vzdělávací práce a rozsahu pracovních úkolů. Stanovená výše osobních příplatků je diferencovaná.

Jsou vytvořeny podmínky pro odborný a kariérní růst pracovníků ŠD, je jim umožňováno účastnit se akcí DVPP, mají k dispozici odborné publikace a periodika. V prostorách školní družiny jsou organizovány vzdělávací akce DVPP i pro pedagogické pracovníky sousedních škol.

Kontrolní mechanismy

Z plánu kontroly a řízení pro rok 2001/2002 je zřejmé, že realizovaný systém vnitřní kontroly zahrnuje i činnost školní družiny. Tato je kontrolována jednak průběžným sledováním práce obou vychovatelek ze strany vedoucí vychovatelky, jednak prostřednictvím hospitační činnosti statutárního zástupce ředitele, který ve školním roce 2000/2001 vykonal hospitace u všech pedagogických pracovníků ŠD. Pravidelně je vedením školy sledována a kontrolována úroveň vedení dokumentace ŠD.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Personální, materiální a psychohygienické podmínky výchovně vzdělávací činnosti školní družiny jsou hodnoceny jako vynikající, další podmínky vzdělávací činnosti jako velmi dobré.

ORGANIZACE A PRŮBĚH VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

V předloženém rámcovém týdenním programu ŠD jsou vhodným způsobem střídány rekreační, relaxační i zájmové činnosti, vlastní příprava na vyučování není organizována. Pouze podle individuální domluvy se zákonnými zástupci dětí pomáhají vychovatelky dětem s přípravou na výuku.

V rámci hospitační činnosti byla zaznamenána snaha o pedagogické ovlivňování volného času dětí při současném dodržení zásady dobrovolnosti a přiměřenosti. Prostor byl věnován individuálním i kolektivním hrám, literární, pracovní, výtvarné a hudební výchově, sportovním činnostem, přírodovědným vycházkám a dalším aktivitám. Při hospitovaných činnostech dětí (např. hry v družině) byli žáci vedeni ke spolupráci a vzájemné toleranci. Ve sledovaných činnostech byla pozorována vysoká míra motivačních prvků, vhodně byla využívána okamžitá zpětná vazba pro pozitivní hodnocení dětí.

Náměty a motivace k činnostem vycházely zejména od vychovatelek. Na vytváření programu se děti spolupodílely přiměřeným způsobem.

Výsledky činností žáků většinou oceňovaly vychovatelky pochvalou. Jejich pokyny byly dětmi vesměs respektovány. Ve školní družině bylo zaznamenáno pozitivní komunikační prostředí, dohodnutá pravidla jednání jsou akceptována, nebyly pozorovány žádné známky sociálně patologických jevů.

Z jednorázových akcí organizovaných ŠD v letošním školním roce byly pro děti nejpřínosnější besídka k zahájení školního roku či exkurze do zahradnictví.

Hodnocení organizace a průběhu výchovně vzdělávací činnosti

Organizace a průběh výchovně vzdělávací činnosti školní družiny jsou hodnoceny jako vynikající.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Ředitel školy má stanoveny dlouhodobé koncepční záměry na základě zevrubné analýzy podmínek školy a prostředí, v němž se škola nachází. V rámcovém programu rozvoje školy, který byl zpracován již v roce 1993 a zevrubně inovován v červnu 2001 na období do roku 2005 s názvem Kvalita, zdraví, přitažlivost, ředitel akcentuje v oblasti vzdělávání otevřený, partnerský přístup učitelů k žákům, kultivaci sociálního i organizačního prostředí, zdravé vyučování, jakož i podporu vyučujících, kteří uplatňují moderní a efektivní metody výuky. Nesporným kladem rámcového programu je i skutečnost, že stanovuje dlouhodobější cíle v oblasti rozvíjení volnočasových aktivit žáků, práce školní družiny i školní jídelny. Dlouhodobé koncepční záměry má ředitel školy písemně rozpracovány v Plánu práce školy na školní rok 2001/2002. Z jeho analýzy je zřejmé, že plánování je pojato jako ucelený, vyvážený a funkční systém. Jsou stanoveny hlavní cíle a úkoly školy v oblasti výchovné i vzdělávací, důraz je položen na kultivaci prostředí školy, patřičná pozornost je věnována spolupráci s rodiči a veřejností i oblasti řízení. Součástí ročního plánu jsou plán práce výchovného poradce, minimální preventivní program, plán práce školní družiny, plán kontroly a řízení pro rok 2001/2002. Roční plán je průběžně rozpracováván do měsíčních plánů, které jsou s dostatečným časovým předstihem vyvěšovány na informační tabuli ve sborovně školy.

Nesporným pozitivem je skutečnost, že se k ročnímu plánu práce školy s dostatečným časovým předstihem vyjadřují všichni pracovníci školy, což je prokazatelně doloženo v realizovaných připomínkách a námětech, které zpracovávali z podnětu ředitele všichni zaměstnanci.

Rozvrh hodin plně respektuje minimální hodinové dotace předmětů i celkové týdenní počty hodin stanovené ve schváleném vzdělávacím programu.

V rámci individuální volby vzdělávacích aktivit škola nabízí v letošním školním roce nepovinný předmět individuální logopedická péče, z pestré nabídky volitelných předmětů si žáci pro letošní školní rok zvolili: člověk a příroda (ekologie), kurz první pomoci, domácnost, sportovní výchova, cvičení z českého jazyka, cvičení z matematiky, praktikum práce na počítači, psaní na stroji a základy administrativy. Ve škole vyvíjí činnost řada zájmových útvarů, např. keramický, pěvecký, přírodovědecký, tělovýchovný, střelecký, knihovnický apod.

Pro celkem 31 integrovaných zdravotně postižených žáků (22 na 1. stupni, 9 na 2. stupni) jsou pečlivým způsobem zpracovány individuální plány. Vedením dokumentace těchto žáků byla pověřena vyučující s vysokoškolským vzděláním zaměřeným na přípravu učitelů pro speciální školy. Pět integrovaných zdravotně postižených žáků má k dispozici osobního asistenta. Spolupráce s pracovníky pedagogicko-psychologické poradny i speciálně pedagogického centra je na dobré úrovni, vyšetření žáků jsou doložena potřebnou dokumentací a zabezpečena před zneužitím.

Plánování je hodnoceno jako vynikající.

Organizování

Vedení školy je tvořeno ředitelem školy, statutárním zástupcem a zástupkyní ředitele pro ekonomiku. Ředitel školy má vysokoškolské pedagogické vzdělání, odbornou a pedagogickou způsobilost k výuce

předmětů český jazyk - občanská nauka a ve funkci ředitele ZŠ Mendelova působí od roku 1989. Statutární zástupce ředitele, v jehož kompetenci je zejména sestavování rozvrhu hodin, suplování, kontrola vedení pedagogické dokumentace, inventarizace, řízení BOZP apod. má vysokoškolské pedagogické vzdělání a dlouholetou praxi na základní škole.

Kompetence všech vedoucích pracovníků jsou písemně vymezeny, míra vyučovací povinnosti všech vedoucích pracovníků, výchovné poradkyně i ostatních učitelů odpovídá platným právním předpisům.

Funkci výchovné poradkyně plní prvním rokem vyučující s dlouholetou pedagogickou praxí na základní škole, jež v současné době navštěvuje specializační studium pro výchovné poradce. Ve své činnosti se zaměřuje zejména na profesní orientaci žáků školy. Úkoly na úseku protidrogové prevence zabezpečuje metodik prevence.

Na řízení školy se v rámci svých kompetencí stanovených ředitelem školy podílí i dvě vedoucí metodických sdružení na 1. stupni (první až třetí třída a čtvrtá až pátá třída) a 5 vedoucích předmětových komisí. Jednání těchto metodických orgánů se konají pravidelně několikrát ročně, zápisy z jednání jsou vedeny.

Řád školy je zpracován v souladu s vyhláškou o základní škole. Byl prokazatelně projednán, aktualizován a schválen pedagogickou radou dne 12. 10. 2000. Jeho platné znění je zpřístupněno žákům prostřednictvím nástěnek v jednotlivých třídách. V řádu školy je zakotven pokyn MŠMT k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže. Třídní knihy jednotlivých tříd obsahují zápis o seznámení všech žáků se školním řádem, bezpečnostními a dalšími předpisy.

Organizace vyučování žáků odpovídá obecně závazným právním předpisům.

Organizace pedagogických rad (pětkrát ročně) a pracovních porad (aktuálně dle potřeby, zpravidla jednou měsíčně) je vzhledem k velikosti školy v zásadě optimální z hlediska četnosti i obsahu. Inspekci byly předloženy zápisy z pedagogických rad ve školním roce 2000/2001 a z první pedagogické rady v letošním školním roce, které vykazovaly z hlediska formy nadstandardní úroveň, z hlediska obsahu poskytují předložené dokumenty relevantní informace.

Informační systém školy je promyšleně organizován, třikrát až čtyřikrát ročně se konají třídní schůzky s rodiči žáků. Řadu cenných informací o škole může široká veřejnost zjistit prostřednictvím domovské stránky školy na Internetu (www.mendelova.cz), která je velmi pečlivě zpracována a průběžně aktualizována. Další informace o svých dětech mohou rodiče získat dle předchozí individuální domluvy s daným pedagogickým pracovníkem. Spolupráce rodičů se školou je na dobré úrovni, činnost vyvíjí občanské sdružení Sdružení rodičů a přátel školy. Aktuální informace jsou rodičům poskytovány zejména prostřednictvím žákovských knížek. Rovněž pracovníci školy mají zajištěn přístup ke všem potřebným informacím, důvěrné informace o žácích i o zaměstnancích školy jsou řádně zabezpečeny před zneužitím.

Škola se snaží vhodným způsobem prezentovat na veřejnosti, v regionálním tisku, v Učitelských listech i v Učitelských novinách. Žáci školy získali v roce 2001 tři první místa ve třech kategoriích celostátní literární soutěže Život v roce 2001, jedna žákyně obsadila 2. místo v celostátní literární soutěži My a náš svět. Na okresní úrovni byly zaznamenány úspěchy v řadě sportovních soutěží, např. první místo v košíkové i vybíjené, druhé místo v házené aj.

V ZŠ Mendelova vyvíjí činnost žákovská samospráva. Žákovský parlament se schází k jednáním minimálně dvakrát ročně, žáci každé třídy pátého až devátého ročníku si volí ze svých řad jednoho starostu, který zastupuje třídu při jednáních kruhu starostů, která se konají minimálně jednou měsíčně. Dlouholetou tradici má ve škole vydávání školního žákovského časopisu Mendelíček, který vychází nepřetržitě od roku 1991 a je zpřístupněn na Internetu.

Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2000/2001 byla prokazatelně projednána s pracovníky školy a poskytuje relevantní informace o škole, které slouží jako zdroj sebehodnocení. Byla zaslána zřizovateli a Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje.

Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání školy a informační systémy školy jsou hodnoceny jako vynikající.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel školy vytváří podmínky pro uplatnění kreativity a iniciativy zaměstnanců, řízení navazuje

na plánování a kontrolu jednotlivých oblastí a je funkční, pružné a účinné.

K termínu inspekce zaměstnávala ZŠ Mendelova celkem 44 pracovníků, z nichž je 27 pedagogických (24 učitelů a 3 vychovatelky). Týdně je vyučováno úhrnem 493 hodin. Všichni učitelé školy jsou odborně i pedagogicky způsobilí k výuce na základní škole. Určitým problémem je skladba pedagogů podle aprobace: škola nemá učitele s aprobací německý jazyk a výtvarná výchova.

Průměrný věk vyučujících je 42 let, ve škole působí 9 učitelů mladších 35 let a 1 vyučující v důchodovém věku. Rozbor struktury učitelského sboru podle pohlaví vykazuje dvacetiprocentní zastoupení mužů (5 učitelů - mužů).

Pedagogický sbor je stabilizovaný, v současné době nemá začínající vyučující.

V rámci daných finančních možností je vytvořen promyšlený systém stimulování pracovníků, jsou stanovena kritéria pro přiznání osobních příplatků i kritéria pro udělení mimořádných odměn, s nimiž byli všichni vyučující prokazatelně seznámeni. Rovněž kritéria pro stanovení výše zvláštního příplatku pracovníkům, kteří soustavně vykonávají práci třídního učitele, jsou písemně stanovena.

Pravidelné hodnocení pracovníků probíhá vždy v průběhu měsíce listopadu při stanovení osobního příplatku, při změnách výše osobního příplatku nebo při poskytování mimořádných odměn. Rovněž při pohospitačních rozhovorech jsou vyučující hospitujícími členy vedení školy seznamováni s průběžným hodnocením své práce.

System, rozsah a efektivnost vedení a motivování pracovníků jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Ředitel školy má vytvořen plán kontroly a řízení pro rok 2001/2002, který zahrnuje vnitřní kontrolu vůči celé organizační struktuře a je součástí ročního plánu práce školy. Kompetence ke kontrolní činnosti jsou prokazatelně rozděleny mezi jednotlivé členy vedení.

Podklady k hodnocení a kontrole pracovníků získává vedení školy jednak prováděnými kontrolami výkonu dozorů, jednak přímou hospitační činností ve vyučovacích hodinách, dále rovněž sledováním průběhu schůzek metodických sdružení a předmětových komisí, pravidelnými kontrolami žákovských knížek, třídních knih, třídních výkazů a další pedagogické dokumentace. Prováděny jsou rovněž kontroly výchovně-vzdělávací práce ve školní družině, kontrola archivu, kontroly laboratorních prací žáků apod. O kontrolní činnosti včetně kontroly písemných projevů žáků, výkresů a laboratorních prací jsou vedeny stručné záznamy. Se zobecněnými závěry z kontrolní činnosti jsou učitelé seznamováni rovněž při měsíčním vyhodnocování vykonané práce.

Ve školním roce 2000/2001 navštívili členové vedení hodiny všech pedagogických pracovníků. V letošním školním roce dosud členové vedení školy hospitovali v jedenácti vyučovacích hodinách (ředitel osm hodin, statutární zástupce ředitele 3 hodiny). Záznamy jsou prokazatelně vedeny, pohospitační rozhovory jsou realizovány. Analýzy výsledků kontrol jsou prováděny.

O systematické kontrole kvality práce provozních zaměstnanců svědčil velmi dobrý stav tříd a chodeb - estetické a podnětné prostředí, také úklid a pořádek byly na velmi dobré úrovni.

Ke kontrole vyučovacích výsledků žáků používá škola již několik let srovnávací testy KALIBRO zaměřené v páté třídě na český jazyk, matematiku a všeobecný základ, v sedmé a deváté třídě na humanitní základ, přírodovědný základ, český jazyk a matematiku. Pravidelně jsou realizovány zejména interní srovnávací prověrky z českého jazyka (3. - 9. ročník) a kontrola čtenářských dovedností u žáků 3. a 8. ročníku. Klasifikace žáků je prováděna dle klasické pětistupňové klasifikační stupnice, širší slovní hodnocení je realizováno ve dvou třídách na prvním stupni (Začít spolu) a u několika integrovaných zdravotně postižených žáků.

System, frekvence a účinnost kontrolní činnosti jsou v podmínkách školy plně dostačující.

Kontrolní mechanismy jsou hodnoceny jako vynikající.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Na základě výše uvedených dílčích hodnocení jednotlivých sledovaných jevů jsou podmínky vzdělávání souhrnně hodnoceny jako vynikající.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Kontrolované období: rok 2000

Hodnocení efektivity čerpání NIV

Závazné ukazatele státního rozpočtu stanovené rozpočtovými opatřeními Školského úřadu Karviná byly dodrženy.

Za rok 2000 vykázala škola zisk 43,9 tisíc Kč. Prostředky státního rozpočtu byly vyčerpány beze zbytku.

Výkaz zisku a ztrát Úč ROPO 4-02 byl zpracován souhrnně za oba zdroje financování (obecní prostředky a státní prostředky) a byl doplněn výsledovkami ze střediska Městský úřad a Okresní úřad. Sečtené údaje obou středisek odpovídaly údajům uvedeným v citovaném výkaze a navazovaly na rozpis rozpočtu za rok 2000.

Podíl příspěvku ze státního rozpočtu na celkových neinvestičních nákladech činil 56,2 %.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Závazné ukazatele mzdové regulace, tj. limit počtu pracovníků, limit prostředků na platy, limit prostředků na ostatní platby za provedenou práci, byly dodrženy.

Čerpání mzdových prostředků uvedené ve statistickém výkaze P1-04 k 31. prosinci 2000 odpovídalo údajům uvedeným v hlavní účetní knize k témuž datu.

Počet pedagogických a nepedagogických zaměstnanců odpovídal údajům ve výše citovaném výkaze P1-04.

Kontrola osobních spisů byla provedena namátkově.

Zařazení zaměstnanců do platových tříd bylo ve všech kontrolovaných případech správné. V případě zařazení zaměstnanců do platových stupňů byl zjištěn jeden chybný zápočet dob praxe.

Osobní příplatky tvořily 71 % z celkového objemu nenárokových složek platu a odměny 29 procent.

Kritéria pro přiznání osobních příplatků a odměn byla součástí kolektivní smlouvy. Uvedená kritéria byla zpracována samostatně pro učitele, vychovatelky a správní zaměstnance. Zdůvodnění odměn a osobních příplatků odpovídalo stanoveným kritériím. Výše osobních příplatků, jakož i příplatků za vedení byly v souladu s platným právním předpisem.

Všichni zaměstnanci byli seznámeni se všemi složkami svého platu prostřednictvím platového výměru.

V organizaci bylo z prostředků státního rozpočtu hrazeno pět dohod o provedení práce, které byly řádně uzavřeny.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

Podíl na ostatní neinvestiční výdaje byl rozepsán ve výši 3,1 % příspěvku ze státního rozpočtu. Na učební pomůcky bylo z ONIV vynaloženo 7,6 %, tj. 39,1 Kč na žáka, na učebnice 49,6 %, tj. 255,1 Kč na žáka, na vzdělávání zaměstnanců 2,4 %, tj. 153,2 na zaměstnance, na školní potřeby 5,7 %, na cestovné 6,1 %, na osobní ochranné pracovní pomůcky 5,6 %, na zákonné pojištění zaměstnanců 7,3 %.

Namátkově byly zkontrolovány účetní doklady vztahující se k výše uvedeným výdajům. Tyto obsahovaly náležitosti stanovené zákonem o účetnictví. Opatření FMF, kterým se stanoví účtová osnova a postupy účtování pro rozpočtové a příspěvkové organizace a obce, nebylo porušeno.

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

V rozpočtovém opatření č. 67/2000 k 1. 7. 2000 škola obdržela neinvestiční účelové prostředky na učební pomůcky pro integrované zdravotně postižené žáky, které nebyly předmětem zúčtování se státním rozpočtem. Čerpány byly z 82 % - zakoupena byla tiskárna k počítači pro integrované zdravotně postižené dítě. Zbývající prostředky byly použity na zakoupení školních potřeb pro tytéž žáky.

Hodnocení efektivity čerpání investičních prostředků

Investiční prostředky ze státního rozpočtu škola v roce 2000 neobdržela.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Výroční zpráva o hospodaření školy obsahovala náležitosti stanovené zákonem o státní správě a samosprávě ve školství.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům efektivně využívány, až na stravné u lyžařského výcviku, kdy třem pedagogům byla proplacena vyšší částka, než činil nárok.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Přehled o počtu ročníků a počtu žáků školy

Ročník	Počet tříd v ročníku	Celkem žáků v ročníku	Z toho dívek	Počet integrovaných zdravotně postižených žáků
1.	2	54	25	0
2.	2	57	32	4
3.	3	71	35	5
4.	2	48	22	5
5.	2	53	27	8
6.	2	50	28	6
7.	1	28	11	1
8.	2	36	21	1
9.	2	54	25	1
Celkem	18	451	226	31

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. ŠÚ-99-opr-1/ZŠ-75 ze dne 7. 1. 1999,
- zřizovací listina příspěvkové organizace Základní školy Karviná-Hranice Mendelova 2871 ze dne 29. 6. 2001,
- třídní knihy, třídní výkazy, žákovské knížky žáků, sešity a písemné práce žáků,
- řád školy, organizační řád, rozvrh hodin,
- výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2000/2001,
- záznamy z pedagogických rad a z jednání předmětových komisí,
- Kvalita, zdraví, přitažlivost (rámcový program rozvoje školy) ze dne 15. června 2001,
- Plán práce školy na školní rok 2001/2002,
- plán kontroly a řízení pro rok 2001/2002,
- minimální preventivní program ZŠ, plán práce výchovného poradce,
- podkladová inspekční dokumentace vyplněná ředitelem školy,
- přehled o počtu ročníků a počtu žáků školy,
- přehled pedagogických pracovníků školy,
- kniha úrazů,

- dokumentace žáků se zdravotním postižením,
- výkaz o základní škole podle stavu k 30. 9. 2001 Škol (MŠMT) V 3-01,
- rozpočtová opatření Školského úřadu Karviná číslo 67/2000, 124/2000 a 157/2000,
- Výkaz zisku a ztrát Úč ROPO 4-02 ke dni 31. prosinci 2000,
- hlavní účetní knihy za jednotlivé měsíce roku 2000,
- výsledovky střediska 0001 a 0002,
- účetní doklady k účtům 501 004 – Pracovní oděvy, 501 005 – Pedagogické časopisy, publikace, 501 010 – Metodické příručky, 501 012 – Žákovské potřeby, 501 013 – Učebnice, 501 15 – Školní knihovna, 501 017, 018, 022, 024, 026, 030, 031, 035 – kabinety učebních pomůcek, 512 000 – Cestovné, 518 02 – Plavání žáků, 518 09 – Školení, 518 012 – Operné, 549 002 – Zákonné pojištění (Kooperativa), 549 005 – Plnění ZPS, 521 001 – Mzdové náklady ŠÚ, 521 002 OPPP-ŠÚ (dohody), 524 001 a 524 002 - Sociální a zdravotní pojištění – zákonné, 528 001 – FKSP z mezd ŠÚ,
- výkaz Škol (MŠMT) P1-04 – Sumář pracovníků a mzdových prostředků v regionálním školství k 31. prosinci 2000,
- osobní spisy zaměstnanců,
- kritéria pro poskytnutí nenárokových složek platu a zvláštních příplatků,
- dohody o provedení práce.

ZÁVĚR

Celkově je na základě výše uvedených skutečností průběh vzdělávání v Základní škole Karviná - Hranice Mendelova 2871 hodnocen jako velmi dobrý, podmínky vzdělávání jako vynikající.

V období od předchozí inspekce prošla škola pozitivním vývojem. Přes klesající počet dětí ve spádové oblasti školy vzrostl počet žáků školy o 62, tj. o 16 %. Byla provedena výměna žárovkového osvětlení za zářivkové ve všech učebnách školy. Škola byla kompletně vybavena žaluziemi. Rekonstruována byla elektroinstalace ve výukových pavilonech a v tělocvičně, která prošla generální rekonstrukcí. Školní hřiště dostalo umělohmotný povrch. Při obměně učitelského sboru dochází k jeho postupnému omlazování, do pracovního poměru se daří přijímat pouze pracovníky s odbornou a pedagogickou způsobilostí k výuce na základní škole.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Miroslav Bialoň
Členové týmu	Mgr. Šárka Hanušová
	Mgr. Václav Leikep
	Mgr. Kazimír Worek
Další zaměstnanci ČŠI	Ing. Lada Bednářová Libuše Švecová	

V Karviné dne 17. listopadu 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 27. listopad 2001

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Bohumil Zmrzlík

.....

podpis

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: KÚ Moravskoslezského kraje, 28.října 117, 702 18 Ostrava 2	2001-12-17	143 290/01-5044
Zřizovatel: Městský úřad, Fryštátská 72 733 01 Karviná-Fryštát	2001-12-17	143 291/01-5044
Rada školy: není zřízena		

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.